

Beerse Antwerpseweg 244 (Vlimmershof)

Nota proefsleuvenonderzoek: Programma van maatregelen.

Titel

Nota proefsleuvenonderzoek Beerse, Antwerpseweg 244 (Vlammershof): Programma van maatregelen

Auteur(s)

Jeska Pepermans

Erkende archeoloog

2019/00002 INDAR bv

2019/00001 Jeska Pepermans

Projectnummer INDAR

2025-0666

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2025D178

Plaats en datum

Beerse, 24/04/2025

Voorblad

Referentie kaart Beerse 1939: Cartesius.

INHOUDSOPGAVE

1.	Administratieve gegevens	3
2.	Gemotiveerd advies	4
2.1.	Aanleiding vooronderzoek	4
2.2.	Resultaten vervolgonderzoeken.....	4
2.2.1.	Proefsleuvenonderzoek	4
2.3.	Impactbepaling van de geplande werken.....	5
2.4.	Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen	5
3.	Bibliografie	7

I. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode INDAR		2025-0666
Projectcode Onroerend Erfgoed		2025D178
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Beerse
	Deelgemeente	Vlimmeren
	Straat	Antwerpseweg 244
Kadastrale gegevens	Gemeente	Beerse
	Afdeling	2 (Vlimmeren)
	Sectie	A
	Percelen	45E, 46N, 47T, 47W
Coördinaten	X-min, Y-min	178747.75, 221418.17
	X-max, Y-max	178881.01, 221479.84
Oppervlakte plangebied		Ca. 7.178 m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 7.178 m ²
Erkend Archeoloog		2019/00002 INDAR bv 2019/00001 Jeska Pepermans

2. GEMOTIVEERD ADVIES

2.1. Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek met ingreep in de bodem kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de archeologienota BRUGGEMAN, J. 2023: *Archeologienota Vlimmeren (Beerse) – Antwerpseweg 244*, Bornem met ID 25479 en projectcode 2023A220. Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de geplande sloopwerken van de voormalige bebouwing en een nieuwbouwproject met ondergrondse parkeerkelder, omgevingsaanleg en aanhorigheden te Beerse, Antwerpseweg 244. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2. Resultaten vervolgonderzoeken

2.2.1. Proefsleuvenonderzoek

In het kader van de geplande nieuwbouw aan de Antwerpseweg 244 te Beerse (Vlimmeren), vond binnen de advieszone een proefsleuvenonderzoek plaats.

Tijdens dit onderzoek zijn 21 spoornummers uitgedeeld. Hierbij bleken slechts 10 sporen een antropogene oorsprong te kennen. Deze sporen zijn te interpreteren als mogelijk paalspoor, kuilen, grachten of greppels. Van het mogelijk paalspoor is een eventuele natuurlijke aard ook niet geheel uit te sluiten. Daarbij is het spoor omgeven door omvangrijke, recente verstoringen, slechts ondiep bewaard en komt het geïsoleerd voor. De kuilen zijn niet duidelijk toe te schrijven aan een bepaalde archeologische periode, echter zijn evenwel ondiep bewaard en leverden geen vondstmateriaal op. Ook hierrond bevinden zich diverse omvangrijke verstoringen die de interpretatie ervan bemoeilijken. De greppels en grachten zijn allicht te relateren aan de interne indeling en/of afwatering van de percelen. Op basis van de vulling en relatie tot de ploeghorizonten, evenals baksteeninclusies, zijn ze vermoedelijk te plaatsen in de nieuwe tijd of later. Verder kent het terrein, zoals reeds aangehaald, diverse omvangrijke, recente verstoringen. Dit hoofdzakelijk in het westelijk gedeelte van het terrein.

De kans op het aantreffen van goed bewaarde, bijkomende archeologisch relevante sporen is eerder beperkt, doordat er binnen de westelijke zone van het terrein grootschalige recente verstoringen aanwezig zijn. Door het lage aantal archeologisch relevante sporen, de slechte bewaring van desbetreffende sporen, het gebrek aan dateerbaar vondstmateriaal en het voorkomen van omvangrijke recente verstoringen, zou een vlakdekkend onderzoek weinig tot geen kenniswinst opleveren. Hierdoor is verder archeologisch onderzoek kosten-baten niet te verantwoorden en dan ook niet noodzakelijk. INDAR bv adviseert bijgevolg een vrijgave van het gebied in functie van de verdere ontwikkeling.

2.3. Impactbepaling van de geplande werken

Er wordt een nieuwbouwproject gerealiseerd bestaande uit 29 appartementen en 2 woningen. Er wordt hierbij een parkeerkelder voorzien onder en tussen blokken A en B. Deze zal een verstoring van ca. 3,4 m veroorzaken. Blokken C en D worden gefundeerd op een kruipruimte met een verstoringsdiepte van ca. 1,2 m. De fietsstaanplaatsen worden gefundeerd op een plaat op volle grond en impliceren een bodemingreep van ca. 30 cm. De omgevingsaanleg zal bestaan uit paden en groen, waarvoor verstoringsdieptes van ca. 30 à 50 cm gerekend dienen te worden. Lokaal worden nieuwe bomen aangeplant in plantkuilen met een diepte van ca. 80 cm. Verder worden nog een wadi, regenwaterputten en septische putten aangelegd met verstoringsdieptes tot ca. 3,2 m. De bestaande hoogspanningscabine in het westen van het plangebied blijft behouden.¹ Alle werken dieper dan 55 cm beneden het oorspronkelijke maaiveld zullen potentieel raken aan het archeologisch relevant niveau (rekening houdend met een minimale archeologische buffer van 20 cm). Echter, gezien de afwezigheid van een waardevolle archeologische site en de reeds sterke verstoringsgraad binnen het plangebied, zal er geen waardevol archeologisch erfgoed verloren gaan. In het agrarisch gebied vinden geen werken plaats. Daar zal er in elk geval geen impact zijn.

2.4. Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het proefsleuvenonderzoek te Beerse (Vlimmeren), Antwerpseweg 244 leverde 10 archeologisch relevante sporen op. Hiervan betreft het 5 grachten of greppels die toe te schrijven zijn aan de nieuwe tijd of later en allicht hebben gediend voor de interne indeling van de percelen en/of afwatering. Verder onderzoek naar dergelijke grachten of greppels, indien ze niet in verband staan met de afbakening van een archeologische site of andere sporen, levert geen nuttige kenniswinst op. De overige 5 sporen betreffen 4 niet-dateerbare, ondiep bewaarde kultjes die geen vondstmateriaal opleveren en één mogelijk, geïsoleerd, ondiep bewaard paalspoor waarvan ook een natuurlijke oorsprong niet geheel kan uitgesloten worden. Daarnaast is de kans op het aantreffen van goed bewaarde, bijkomende archeologisch relevante sporen eerder beperkt, doordat er binnen de westelijke zone van het terrein grootschalige recente verstoringen aanwezig zijn. Zo wordt ook de cluster ter hoogte van S2-S5 omgeven door diverse verstoringen. Door het lage aantal archeologisch relevante sporen, de slechte bewaring van desbetreffende sporen, het gebrek aan dateerbaar vondstmateriaal en het voorkomen van omvangrijke recente verstoringen, zou een vlakdekkend onderzoek weinig tot geen kenniswinst opleveren.

Hierdoor is verder archeologisch onderzoek kosten-baten niet te verantwoorden en dan ook niet noodzakelijk. INDAR bv adviseert bijgevolg een vrijgave van het gebied in functie van de verdere ontwikkeling. Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Er wordt een advies gegeven om de terreinen vrij te geven.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze nota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota kan, conform de Code van Goede Praktijk, als volledig beschouwd worden.

¹ BRUGGEMAN, J. 2023.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

3. BIBLIOGRAFIE

BORSBOOM, A. & VERHAGEN, P. 2012. *KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P)*. SIKB

BRUGGEMAN, J. 2023. *Archeologienota Vlimmeren (Beerse) - Antwerpseweg 244*, Rapporten All-Archeo bv 1637, Bornem.

HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., & ERVYNCK, A. 2016. Archeologische vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed 48.

TOL, A. J., VERHAGEN, P. & VERBRUGGEN, M. 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*, KNA-leidraden, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Gouda.

VAN GILS, M. & MEYLEMANS, E. 2019. *Prospecteren naar steentijd artefactensites – versie 1*, agentschap Onroerend Erfgoed.

Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.

Voorblad:

CARTESIUS, 2025. *Cartesius, Kaartlaag 1939* Available at:http://www.cartesius.be/arcgis/home/webmap/viewer.html?url=https://wmts.ngi.be/arcgis/rest/services/seamless_carto__default__3857__800/MapServer&lang=nl, bezocht op 31-10-2024.